

<b>Adroddiad i'r:</b>	<b>Pwyllgor Archwilio Partneriaethau</b>
<b>Dyddiad y Cyfarfod:</b>	<b>19 Ionawr 2017</b>
<b>Aelod/Swyddog Arweiniol:</b>	<b>Aelod Arweiniol dros Gyllid, y Cynllun Corfforaethol a Pherfformiad /Pennaeth Cyllid a Swyddog Adran 151</b>
<b>Awdur yr Adroddiad:</b>	<b>Rheolwr Contractau a Pherfformiad</b>
<b>Teitl:</b>	<b>Cytundeb Partneriaeth Refeniw a Budd-daliadau</b>

---

### **1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?**

Adolygu partneriaeth yr awdurdod gyda Civica wrth ddarparu'r gwasanaethau Refeniw a Budd-daliadau i drigolion Sir Ddinbych Mae'r adroddiad yn canolbwyntio ar ddarpariaeth gwasanaeth, datblygu cyfleoedd busnes newydd yn unol â pholisi CSDd a gwireddu buddion Ariannol / Masnachol, tra'n cefnogi'r Gymraeg.

### **2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?**

Darparu gwybodaeth ynglŷn â darpariaeth gwasanaethau Refeniw a Budd-daliadau gan Civica ar ran Cyngor Sir Ddinbych, yn y meysydd canlynol,

- Busnes/ Cyfleoedd masnachol newydd;
- Darparu gwasanaethau;
- Cyflawnwyd y disgwyliad ariannol;
- Darpariaeth yn y Gymraeg.

### **3. Beth yw'r Argymhellion?**

Dylai'r Pwyllgor adolygu'r wybodaeth a ddarparwyd, gwneud sylwadau a phenderfynu a yw'n sicr fod y bartneriaeth yn gweithio'n effeithiol yn y pedwar maes allweddol, a restrir ym mharagraff 2 uchod.

### **4. Manylion yr Adroddiad**

#### Busnesau Newydd/ Cyfleoedd masnachol

Aethpwyd i'r afael â nifer o fathau o gyfleoedd drwy'r bartneriaeth.

Mae Civica wedi cysylltu â nifer o awdurdodau Cymreig dros y 18 mis diwethaf ar ystod o ddewisiadau darparu gwasanaeth fel Refeniw a Budd-daliadau ac mae un o Awdurdodau Gogledd Cymru wedi mynd yn eithaf pell gyda'u trafodaeth gan arwain at gyfarfod ar y cyd CSDd/Civica gyda'u Cabinet ddechrau mis Rhagfyr. Roedd adborth yn gadarnhaol a threfnwyd trafodaethau pellach ar gyfer dechrau 2017. Mae awdurdodau eraill wedi dangos ystod o ddiddordebau o drafodaeth ymchwiliol, i ymweliadau safle yng Nghanolfan Elwy yn y Rhyl.

Mae yna ddewis cenedlaethol/ rhanbarthol posibl y mae Civica yn ymchwilio iddo. Mae Llywodraeth Cymru ar y camau cyntaf o ymchwilio'r dewisiadau ynghylch grymoedd codi trethi lleol gyda'r pedwar maes rhanbarthol, megis Treth Tirlenwi ac Etifeddiant. Mae Civica yn cynnig mai Rhyl fyddai eu canolfan ar gyfer darparu gwasanaeth os byddant yn llwyddo mewn unrhyw broses dendro.

Mae Civica yn awyddus i ddatblygu eu perthynas ymhellach gyda Sir Ddinbych drwy 2017 ac maent yn awyddus i gydweithio'n agos gyda'r Bwrdd Cyllid a Moderneiddio i ddatblygu ystod o gynigion a allai greu arbedion i CSDd ac a allai weithredu fel cyfleoedd rhanbarthol ehangach.

Cydnabyddir, er y ffocws cryf ar gyfleoedd newydd, mae'r defnydd o'r busnes gan Awdurdodau Cymreig wedi bod yn arafach nag y rhagwelwyd yn wreiddiol, mae hyn yn sgil nifer o ffactorau ynghylch cyllid yr awdurdodau a newidiadau posibl i ffiniau rhanbarthol/ ad-drefnu. Mae Civica wedi bod yn rhagweithiol wrth roi'r wybodaeth ddiweddaraf i Sir Ddinbych ynghylch cynnydd yn eu trafodaethau ac maent yn cynnig diweddariad ffurfiol yn y bwrdd strategol chwarterol.

### Darparu Gwasanaeth

Mae pob DPA (Dangosydd Perfformiad Allweddol) yn cael eu hadolygu'n fewnol yn ddyddiol, wythnosol ac yn fisol gan Civica a'u hadrodd yn fisol yn y Bwrdd Gweithredol/ Perfformiad. Cynhelir cyfarfodydd misol rheolaidd ac mae unrhyw feysydd pryder yn ystod y mis yn cael eu rhannu yn y cyfarfodydd hynny. Cyflawnir Cytundebau Lefel Gwasanaeth (CLG) yn unol â'r contract ac adroddiad ar unrhyw eithriadau. Cynhelir cyfarfodydd sicrhau ansawdd misol a chyflwynir cynlluniau gweithredu a hyfforddiant ychwanegol (os yw'n berthnasol) a chynhelir gwiriadau o samplau o ddogfennau gan yr awdurdod. Mae yna hefyd Fwrdd Strategol chwarterol lle chaiff perfformiad ei adolygu a materion eraill eu codi.

Mae datrysiadau rhagweithiol i sicrhau ymagwedd tuag at gasglu treth y cyngor sy'n canolbwyntio ar y cwsmer, gan gynnwys e-filio a debyd uniongyrchol wythnosol i helpu ein cwsmeriaid mwyaf diamddiffyn yn cael eu treialu ac mae Civica yn ymgysylltu â Chyngor ar Bopeth (CAB) i sicrhau bod cwsmeriaid yn derbyn agwedd gyfannol tuag at reoli dyledion. Mae gwelliant parhaus yn amcan i holl gydweithwyr Civica ac mae syniadau'n cael eu rhannu gyda Phartneriaethau Civica eraill i sicrhau fod darpariaeth gwasanaeth ar y trywydd cywir.

Mae gan Civica hefyd ran ymarferol yng ngrwpiau arweiniol CSDd, gyda sefydliadau trydydd parti eraill yn cefnogi trigolion yr effeithir arnynt gan newidiadau diwygio'r gyfundrefn les, gan sicrhau bod gennym ymagwedd strategol a gweithredol wedi'i chydgysylltu. Nid yn unig y mae perfformiad Civica yn cael ei reoli o fewn DPA a ddiffiniwyd ymlaen llaw. Rydym hefyd yn gweithio'n rhanbarthol gydag awdurdodau eraill i gymharu perfformiad yn y cyd-destun ehangach.

### Disgwyliad ariannol

Nod y cytundeb gwreiddiol oedd rhyddhau arbedion o £80,000 yn 2015/16, ac yna £140,000 pellach yn 2016/17. Y rheswm dros wneud yr arbedion fesul cam dros ddwy flynedd oedd yn sgil y taliad o £140,000 i Civica yn 2015/16 i dalu am gostau pontio. Cyflawnwyd yr arbedion hyn yn llawn o safbwynt y gyllideb. Fodd bynnag, wynebwyd

costau untro ychwanegol, a thalwyd amdanynt o wahanol ffynonellau gan gynnwys tanwariant y gwasanaeth a chronfeydd wrth gefn. Rhestrir yr eitemau mwyaf perthnasol isod:

- Gwariwyd £59,000 gyda Civica ar System Ddyledwyr newydd,
- Cost y gwaith adeiladu ar Dŷ Russell i wneud lle ar gyfer lleoliad newydd 'Canolfan Elwy' oedd £175,000 – gobeithir y bydd y buddsoddiad hwn yn helpu Civica ddenu rhagor o waith a gyfeirir ato mewn rhannau arall yn yr adroddiad hwn.

#### Darpariaeth yn y Gymraeg

Mae Civica yn gweithio i'r un safonau o ran y Gymraeg â Chyngor Sir Ddinbych, mae pob cyfathrebiad a chysylltiad â chwsmeriaid gan y gwasanaeth yn ddwyieithog lle bo hynny'n berthnasol. Mae Civica wedi bod yn ymwneud â "Hyrwyddwyr yr Iaith Gymraeg" yn yr awdurdod i ystyried cynnig cyrsiau hyfforddi a digwyddiadau i gydweithwyr nad ydynt yn siarad Cymraeg i hyrwyddo'r iaith. Mae yna hefyd weithgarwch yn digwydd i annog cydweithwyr sydd wedi colli hyder yn eu Cymraeg i'w defnyddio yn fwy parod yn yr amgylchedd gwaith.

#### **5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?**

Mae datblygu'r bartneriaeth â Civica yn cefnogi'r flaenoriaeth o foderneiddio'r Cyngor i sicrhau effeithlonrwydd a gwella gwasanaethau ar gyfer ein cwsmeriaid. Cyflawnwyd hyn mewn sawl maes, megis y gwaith hynod effeithiol a rhagweithiol a wnaed ynghylch cefnogi trigolion a effeithiwyd gan ystod o newidiadau diwygio lles, fel yr uchafswm budd-daliadau.

#### **6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?**

Mae'r bartneriaeth wedi bod ar waith ers mis Ebrill 2015, ymgwymerwyd â phob gwasanaeth perthnasol cyn ac yn ystod gweithredu'r prosiect hwn. Bach iawn yw'r effaith gan ein bod bellach yng nghanam gweithredol y ddarpariaeth. Caiff unrhyw newidiadau i ofynion darparu gwasanaeth eu cipio drwy broses cais am newid ffurfiol y cytunir arno gan y ddau barti a'i werthuso gan y swyddog adran 151 cyn bwrw ymlaen.

#### **7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les? Gellir lawrlwytho adroddiad yr Asesiad o Effaith ar Les oddi ar y wefan, a dylai gael ei gynnwys fel atodiad i'r adroddiad hwn.**

Nid oes angen asesiad o Effaith ar Les gan fod hwn yn ddiweddariad ar brosiect presennol, yn hytrach na rhaglen waith newydd.

#### **8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?**

Cyflwynir yr adroddiad hwn mewn ymateb i gais gan y Cabinet ym mis Rhagfyr 2014 (pan gafodd ei gymeradwyo) i adolygu'r meysydd a gyfeiriwyd atynt uchod drwy grŵp archwilio unwaith y bydd y gwasanaeth newydd wedi cael amser i sefydlu ei hun.

## **9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid**

Mae'r trefniant arloesol hwn wedi gweithio'n dda. Mae safonau gwasanaeth wedi parhau i fod yn uchel a bydd yr arbedion cyllideb a gynigir wedi cael eu cyflawni. Mae'r bartneriaeth hefyd wedi helpu'r cyngor i ddatblygu ystod o gynlluniau newydd ac ehangu ei ymagwedd at raglenni cymunedol ehangach, fel mynd i'r afael â thlodi a diwygio'r gyfundrefn les Er bod creu busnesau newydd wedi bod yn arafach nag y rhagwelwyd, ac mae amryw o gynigion yn cael eu datblygu ac os byddant yn llwyddiannus, mae potensial iddynt greu referniw ychwanegol i'r cyngor.

## **10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?**

Amlygir risgiau i ddarpariaeth gwasanaeth a'u rheoli drwy'r gronfa risg weithredol (atodiad 1). Mae'r gofrestr yn cael ei hadolygu'n ffurfiol yn fisol yn y bwrdd gweithrediadau partneriaeth gan CSDd a Civica. Mae unrhyw feysydd risg sylweddol neu eithriadau yn cael eu uwch-gyfeirio ar ôl yr adolygiad misol ffurfiol. Adolygodd archwilio mewnol y trefnau llywodraethu o amgylch y maes hwn ym mis Rhagfyr 2016 ac yn cael ei sicrhau ei fod yn gadarn.

## **11. Pŵer i wneud y Penderfyniad**

Mae Adran 21 Deddf Llywodraeth Leol 2001 yn trosglwyddo grymoedd ar bwyllgorau archwilio i adolygu penderfyniadau a pherfformiad y Cyngor wrth gyflawni eu swyddogaethau, tra bod Adran 7.2 i 7.4 Cyfansoddiad y Cyngor yn manylu cylchoedd gwaith a grymoedd y pwyllgorau archwilio mewn perthynas â chyflawni gwaith adolygu.

### **Swyddog Cyswllt:**

Rheolwr Contractau a Pherfformiad  
Ffôn: 01824 712660